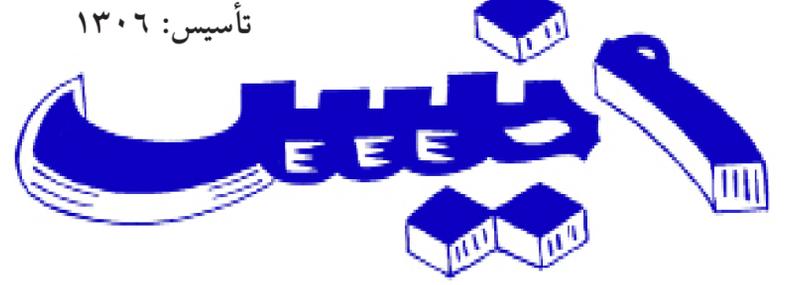

در هفته گذشته ورود نزدیک به ۵۰۰ شهروند خارجی در کشور ثبت شده است

ریاست خدمات ثبت احوال نفوس اداره ملی احصائیه و معلومات می‌گوید که در جریان هفته گذشته ورود ۴۸۰ و خروج ۳۷۶ شهروند خارجی را از طریق بنادر و میدان‌های هوایی کشور ثبت کرده است.

این اداره افزوده که این ریاست هفته گذشته تنها در شهر کابل برای ۲ هزار و ۶۲۱ تن از هم‌وطنان خدمات توزیع تذکره جدید، مثنی، تایید و لغو تذکره کاغذی، برای ۱ هزار و ۱۲۶ تن اصلاحات در تذکره کاغذی و برای ۴ ص

مناذی و مؤید وحدت ملی و بازسازی
مؤسس: غلام محی الدین انیس

دو شنبه ۲۷ سنبله ۱۴۰۲ هجری شمسی • ۳ ربیع الاول ۱۴۴۵ هجری قمری • ۱۸ سپتمبر ۲۰۲۳ میلادی • شماره مسلسل ۲۴۹۲۵

سخنگوی امارت اسلامی:

تلاش‌ها برای توسعه فعالیت بندر چابهار از سوی امارت اسلامی افزایش یافته است

سخنگوی امارت اسلامی می‌گوید که به هدف زیانمند نشدن بازرگانان کشور و متکی نبودن به یک مسیر ترانزیتی، تلاش‌ها برای توسعه فعالیت بندر چابهار ایران از سوی امارت اسلامی افزایش یافته است.

وی تأکید کرده که با بلند رفتن ظرفیت در بندر چابهار و فعال شدن راه‌آهن این مسیر با افغانستان مشکلات بازرگانان تاحد زیادی حل خواهد شد.

سخنگوی امارت اسلامی، افزوده: «در کل باید بگوییم ۴ ص»

یک مسیر ترانزیتی، تلاش‌ها برای توسعه فعالیت بندر چابهار ایران از سوی امارت اسلامی افزایش یافته است.

وی تأکید کرده که با بلند رفتن ظرفیت در بندر چابهار و فعال شدن راه‌آهن این مسیر با افغانستان مشکلات بازرگانان تاحد زیادی حل خواهد شد.

سخنگوی امارت اسلامی، افزوده: «در کل باید بگوییم ۴ ص»

په پوهنتونو کې باید اسلامي شخصیتونه وروزل شي

شیخ ندا محمد ندیم:

د لوړو زده کړو وزارت سرپرست مولوي ندا محمد ندیم بامیان ته د سفر په ترڅ کې د یاد ولایت له والي مولوي عبدالله سرحدی د پوهنتون له هڅه کوي ۴ مخ

مشرتابه، استادانو او اداري کارمندانو سره د ناستې پر مهال وویل، د افغانستان اسلامي امارت مشرتابه

سخن انیس

فقر و بیکاری تنها دغدغی مردم

بعد از تحول و همپاشی نظام‌ها تنها چیزی که برای مردم باقی ماند، همین بیکاری، فقر و نبود زمینه‌های کاری است.

اگر چه با پیروزی امارت اسلامی نگرانی‌های مردم از ناحیه امنیت جانی و مالی رفع گردیده اما درد بیکاری هنوز احساس می‌شود و هر روز مردم را آزار می‌دهد. فراهم ساختن زمینه‌های کاری یکی از اولویت‌های حکومت‌ها در جهان و رفع چالش‌های اقتصادی جزء برنامه‌های مهم و دایمی آن می‌باشد.

وقتی با انبوهی از جوانان سر می‌خوریم همه داد از فقر، بیکاری و بی‌روزگاری می‌زنند. متأسفانه یکی از علت‌های که جوانان فرار را بر قرار ترجیح می‌دهند و با هزاران مشقت و مشکل راه مهاجرت را در پیش می‌گیرند، همین بیکاری و بی‌روزگاری است.

امارت اسلامی با آنکه برنامه‌های اقتصادی خوبی را روی دست گرفته و برای نابودی فقر تلاش می‌کند اما جوانان خواستار ایجاد زمینه‌های کاری بیشتری هستند. با اظهار درد و تأسف، حکومت‌های گذشته با آنکه سرمایه‌های هنگفت و مساعدت‌های بی‌شماری را در اختیار داشتند، نتوانستند برای محو و نابودی فقر، برنامه‌های روی دست بگیرند، بلکه آنان همه در فکر پر ساختن جیب‌ها و اکونت‌های بانکی خویش بودند.

کشور ما با داشتن قیمت‌ترین و با ارزش‌ترین معدن‌ها در جهان اما مردم آن هنوز دغدغی‌های شان چگونگی شب‌تیر کردن و سیرساختن شکم‌های شان هستند.

امارت اسلامی چنانچه بر امن ساختن کشور موفق بوده و مرزهای کشور را از وجود اخلاص‌گران پاک‌ساخته، باید در امر نابودسازی فقر، تلاش‌های خستگی‌ناپذیری را انجام دهد و هر چه زودتر دامن این بلا را از کشور ما بر بچیند.

مردم با آنکه روزهای سخت و سنگینی را سپری کردند و از نظام‌های پیشین خاطره خوش ندارند، اما امیدوار هستند که امارت اسلامی بر تمام بدبختی‌ها مهر اختتام بزند و کشور را از شر این بدبختی نجات دهد.

د اسلامي امارت له بریا وروسته ۲۵ رسنیو تازه په فعالیت پیل کړی دی

د هېواد د اطلاعاتو او کلتور اسلامي امارت د حکومت په دوو وزارت د خپرونو معینیت، د کلونو کې ۲۵ نویو رسنیو ته ۴ ص

د فرهنگي او هنري جایزو کانکور سیالی قضاوت پلاوي د پیژندنې ناسته تر سره شوه

پرون د یکشنبې ورځ د روان کال د وږي په ۲۶ نېټه ماسپښین مهال د اطلاعاتو او کلتور وزارت د فرهنگ او هنر معینیت تر مشرې لاندې د فرهنگي او هنري جایزو کانکور سیالی قضاوت پلاوي د پیژندنې ناسته د خلکو فرهنگ ریاست کې تر سره کړه؛ د غونډې پیل عطاالله ذاکري د عظیم الشان قران ۴ مخ

مسولان اتحادیه بانک‌های خصوصی:

وضعیت بانک‌ها رو به بهبود است

مسولان اتحادیه بانک‌های خصوصی می‌گویند که وضعیت بانک‌ها در افغانستان رو به بهبود است. به گفته آنان، در حال حاضر ۱۲ بانک به شمول سه بانک دولتی و دو نمایندگی بانک ۴ ص

جهانی در کشور فعال اند که این بانک‌ها در سراسر کشور ۴۰۰ نمایندگی دارند. نجیب‌الله امیری، رئیس اجرایی اتحادیه بانک‌های خصوصی، در این مورد گفته است: «در ۳۴ ولایت، ۴۰۰ نمایندگی این بانک‌ها فعال شده است و در هرجای دسترسی دارند. چهار بانک حدود ۴۰ میلیارد افغانی در سکتورهای مختلف سرمایه‌گذاری کرده‌اند و به ۸۰۰ هزار کارمند معاش ۴ ص»

ساخت یک کانال آبیاری در قندهار؛ تامین آب ده‌ها هکتار کشتزار

کانال، آب را از سرچشمه بی، به کشتزارها انتقال می‌دهد. ننگیالی سمون سخنگوی ۴ ص

باساخت یک کانال آبیاری، آب ده‌ها هکتار کشتزار در ولسوالی راغستان قندهار، تامین شد. این ۴ ص

رانش کوه باعث مسدود شدن شاهراه کابل - جلال آباد شد

مسولان در وزارت فواید عامه می‌گویند که به اثر رانش یک کوه در مسیر شاهراه کابل - جلال‌آباد این جاده به روی ترافیک مسدود شده است و رانندگان تا اطلاع بعدی این وزارت از تردد در این مسیر خودداری کنند. این وزارت در صفحه اجتماعی اکس خودش روز یکشنبه، ۲۶ سنبله نگاشته است که شب گذشته به اثر رانش کوه در مسیر شاهراه کابل - جلال‌آباد مربوط ساحه سه کیلومتری دروازه کابل، به روی ترافیک مسدود شده ۴ ص

۵۰۰ تن مجاهدین پس از تعلیمات مسلکی فارغ شدند

خان صدیق معاون لوی درستیز شرکت داشتند از مرکز تعلیمی قسول اردوی ۲۰۳ منصوره فارغ شدند. مسولان تأکید کردند: سربازان مسلکی اردوی اسلامی ملی مادر هر گونه شرایط از مردم، سرزمین و نظام شرعی اسلامی محافظت نموده و از سرحدات کشور دفاع خواهند کرد.

در آن ملا محمد فاضل مظلوم معاون وزارت دفاع ملی و مالی نظامی، مسلکی و عقیدتی ۳ ماهه، طی مراسم ویژه‌ای که ۴ ص

وزارت دفاع ملی می‌گوید پنجصد تن از مجاهدین قول اردوی ۲۰۳ منصوره پس از تعلیمات مسلکی نظامی و عقیدتی از مرکز تعلیمی آن قول اردو فارغ شدند.

دفتر مطبوعاتی وزارت دفاع ملی دیروز با نشر این خبر گفته است: پنجصد تن مجاهدین پس از فراگیری آموزش‌های ۴ ص

په یوازیتوب کې ژوند د مختلفو رواني ناروغیو سبب کېږي

۵ مخ

د کوزډي او خوږي د مراسمو دود

۳ مخ

نزدیک به نیمی از مکتب‌های زون شرق تعمیر ندارند

۲ صفحه

د اسلامي امارت چارواکي واپي هيڅوک له قانون څخه لور نه دي

۲ صفحه

د اسلامي امارت چارواکي واپي هيڅوک له قانون څخه لور نه دي

ناصرشاه سرحدی

کې نور له قانون څخه لور هيڅوک نشته)) نوموړي دي خبري ته هم اشاره کړي چې په ټول افغانستان کې له نيمې پېړۍ وروسته سوله، ثبات او امنيت راغلي چې دا له شک پرته دافغانستان داسلامي امارت اود افغانستان دمسلمانو اوباديانته خلکو دقربانيو اودفاداکاريو نتيجه ده. باور دي که دافغانستان د اسلامي امارت دولتي کارکونکي او خلک دا شعار چې: (هيڅوک له قانون څخه لور نه دي) په ځان تطبيق او د ملي ارزښتونو مراعات وکړي نه يوازي په ټولنه کې به نظم اودسپلين برقرار شي بلکې افغانستان به دپرمختګ او انکشاف په لور هم ګرځي ګامونه پورته کړي.

خلک د قانون په شتون او موجوديت کې په سوله اوامنيته کې خپل ژوند مخ ته وړي ځکه هيڅ څوک دقانون څخه لور نه وي او په هروکړي او فرد، باندې ده چې دقانون پيروي او درناوي وکړي او په ځان بې پلي او تطبيق کړي. ددې خوا قانون د افغانستان د اساسي قانون له مخې هغه مصوبه ده چې دملي شورا د دواړو جرګو له خوا تصويب شوي او د جمهور رئيس له خواتوشيح کېږي. دلته زمونږ دبحث اصلي موضوع د افغانستان داسلامي امارت درياست الوزرا د اداري مرستيال مولوي عبدالسلام حنيفي په هغو خبرو ده چې په کابل کې يې د مور اوماشوم روغتون دپرانستي په مراسمو کې ويلې: ((افغانستان

او د هغه انګليسي نامور فيلسوف روسته پاتي وي. (هابس) په قول خلک به يو تر بله سره وخورې او دپرمختګ دی کې دي چې د افرادو ترمنځ اوانکشاف له کاروان څخه به مساوات او عدالت تامينوي او او تطبيق وړ وي. که په يو ټولنه کې نظم او عدالت نه وي طبيعي خبره ده چې هلته به کډوډي، ناآرامي، اوانارشې وي

د حقوقو پوهان په قول، قوانين، اصول او فرامين چې په اصل کې يوه ملي وثيکه ده په ټولنه کې دبرابري او ټولنيز عدالت او په ټولنه کې دنظم او ثبات په منظور د پوهوشخصيتونو او دنظر دځاوندانو له خوا د هغه هيواد د پارلمان (ملي شورا) له خوا په دي منظور نافذېږي چې په ټولنه کې نظم او عدالت برقرار شي جګړه نه وي سوله او ثبات تامين وي. د قانون کلمه د يوناني ژبې څخه اخستل شوي چې اوږده مخينه اوسابقه لري او په يوناني ژبه کې ورته (kanon) او په عامه مانا هغو قوانينو ته واپي چې په خاصو تشریفاتو او ځانګړو پړاونو له لاري د مقننه قوې له خوا تصويبېږي او دټولني په ټولو افرادو يوشان داجرا

بزرگان قومی خواهان رسیدگی حکومت به مشکلات مردم در ولایت بلخ شدند

بزرگان قومی از ولسوالی های چهارده گانه ولایت بلخ در نشستی از مسئولان امارت اسلامی خواستند که به مشکلات مردم رسیدگی کنند. آنان خواهان حل مشکلات آب آشامیدنی سرک، برق، زراعت، مالداري و ایجاد بازارهای کوچک برای فروش محصولات ولسوالی ها شدند. در همین حال معین وزارت سرحداث، اقوام و قبایل در این نشست وعده داد که مشکلات مردم را جهت رسیدگی، به مقام های مرکزی در میان خواهد گذاشت. گل آغا، یکی از باشندگان ولسوالی البرز از مشکلات آب آشامیدنی و سرک شکایت کرده و خواهان توجه مسئولان در این رابطه شد. "ولسوالی البرز با ولایات جوزجان و سرپل سرحد مشترک دارد و سرک ما تا مرکز ولایت بسیار خراب است. خان ولسی، یکی از بزرگان ولسوالی چمتال نیز از مشکلات سرک و آب در این ولسوالی شکایت کرده و درعین حال از مسئولان خواست که برای مردم زمینه کار را فراهم سازد. "ولسوالی چمتال یک ولسوالی زراعتی است، ما آب زراعتی نداریم و در ضمن بازار برای خرید و فروش هم نداریم." در این میان بزرگان ولسوالی دولت آباد، از نبود برق و آب آشامیدنی در این ولسوالی شکایت کردند. یارمحمد، یکی از بزرگان این ولسوالی گفت: "ولسوالی دولت آباد یکی از ولسوالی های پرنفوس ولایت بلخ است، اما مردم از نبود برق و آب زراعتی و آشامیدنی، سخت رنج می برند." در این نشست مقام های وزارت اقوام و قبایل برای بزرگان قومی وعده کردند که خواست های آنان را یادداشت کرده و با مقام ها در مرکز شریک خواهند نمود. حضرت الله حقانی، معین وزارت سرحداث، اقوام و قبایل با اشاره به پروژه کانال قوش تپه گفت: "امارت اسلامی در این ولایت چنان پروژه بزرگ را آغاز کرده که فکرش هم نمی شد. دیگر را نیز در ولایت سرپل زیر دست دارد. ما مشکلات شما را یادداشت و با مسئولان شریک می سازیم." گفتنی است که در این نشست مسئولان محلی بلخ نیز وعده سپردند که در قسمت جلب پروژه های بازسازی و نوسازی با مؤسسات مختلف در تماس می شوند تا به مشکلات مردم رسیدگی صورت گیرد.

نزدیک به نیمی از مکتب های زون شرق تعمیر ندارند

مکتب کننده، بازسازی شده اند، اما آن گونه که نیاز است، در این ولایت در بخش معارف کار نشده است. "در ولایت نورستان حدود ۲۱۴ مکتب وجود دارند که تنها ۶۰ مکتب آن ساختمان دارند. مکتب های دیگر هیچ ساختمان ندارند و شاگردان با مشکلات زیادی مواجه اند. در حال حاضر ۵۰ هزار دختر و پسر در این مکتب ها درس می خوانند. این مشکلات را با وزارت معارف شریک ساخته ایم، از اداره های کمک کننده نیز خواهان کمک هستیم که در زمینه اعمار ساختمان های مکتب ها همکاری کنند." در همین حال مسئولان ریاست معارف در ولایت لغمان می گویند که در این ولایت نیز از مجموع ۲۷۷ باب مکتب، ۱۰۴ مکتب ساختمان و ۱۶۹ دیوار احاطه وی ندارند. شاه ولی نقشبندی، مسئول نشرات این ریاست، به کلید می گوید که تلاش ها برای حل این مشکلات جریان دارد. "۲۲۰ مکتب مربوط به ریاست معارف ننگرهار، از مجموع ۹۱۰ باب مکتب فعال در این ولایت، و ۲۲۰ مکتب آن ساختمان ندارند و شاگردان مکتب های زیادی به آب آشامیدنی صحی نیز دسترسی ندارند. فرهاد احمد ستانکزی، سخنگوی ریاست معارف ننگرهار می گوید که در حال حاضر بیش از ۸۰۰ هزار شاگرد، بشمول دختران در مکتب های این ولایت درس می خوانند، اما مشکلات مکتب ها آنان را با چالش مواجه کرده است. "۲۲۰ مکتب مربوط به ریاست معارف ننگرهار در ولسوالی های مختلف ساختمان ندارند و شاگردان زیر آفتاب و سایه های درختان درس می خوانند. ستانکزی می افزاید که آنان برای حل این مشکلات، تلاش دارند و در یک سال گذشته ساختمان های ۱۸ باب مکتب اعمار شده است. او می افزاید که به وزارت معارف، به خاطر اعمار مکتب ها ساختمان های دیگر مکتب ها نیز پیشنهاد شده است که این وزارت برای حل آن اطمینان داده است. از سویی هم بر اساس معلومات حکمت الله تاند، سخنگوی ریاست معارف نورستان از مجموع ۲۱۴ باب مکتب فعال در این ولایت، ۱۵۴ مکتب ساختمان ندارند. به گفته او، هرچند برخی مکتب ها از سوی اداره های

شرق کشور نیز شکایت دارند که مکتب های شان تعمیر ندارند و این موضوع، روند تدریس به کودکان را مختل ساخته است. عبدالولی، باشنده ولسوالی پچیراگام ولایت ننگرهار می گوید، فرزندان به دلیل نبود تعمیر مکتب، زیر باران و در هوای آزاد درس می خوانند. "در بیشتر مناطق ولایت ننگرهار به خصوص در ولسوالی پچیراگام، نبود ساختمان مکتب یک مشکل بزرگ است. در بیشتر وقت ها شاگردان با مشکلات مواجه می شوند. حکومت باید در این زمینه کار کند." در همین حال احمد زبیر، باشنده ولسوالی الینگار ولایت لغمان می گوید که شاگردان مکتب، در کنار نبود سرپناه و کتاب، آب آشامیدنی نیز ندارند. "این مسئولیت حکومت

بر اساس تحقیق کلید گروپ، یکی از مشکلات اساسی مردم در ولایت های ننگرهار، کنر، نورستان و لغمان کمبود مکتب و بی تعمیر بودن مکتب ها می باشد. نتایج این تحقیق نشان می دهد که از مجموع یک هزار و ۸۹۵ باب مکتب فعال در این چهار ولایت، ۷۶۹ باب آن تعمیر ندارند و برای شاگردان در زیر آفتاب و باران، تدریس می شود. با این حال کارمندان و مسئولان وزارت معارف در زون شرق کشور، تایید می کنند که شمار زیادی از مکتب ها در این ولایت ها، تعمیر ندارند و تلاش ها برای اعمار ساختمان های این مکتب ها و فراهم سازی محیط مناسب آموزشی برای شاگردان جریان دارد. در زون شرق افغانستان، از مجموع یک هزار و ۸۹۵ باب مکتب فعال، ۷۶۹ مکتب آن

شاگردان این مکتب شکایت دارند که به مکتب شان توجه نمی شود و همه، آنان را فراموش کرده اند. عبدالله که در مکتب ابتداییه قریه ستن درس می خواند، می گوید که در زمان بارندگی رخصت می شوند و در هوای گرم به سایه درختان پناه می برند. "مکتب ما سرپناه ندارد و در بیشتر اوقات زیر آفتاب و یا هم زیر سایه های درختان درس می خوانیم، زیرا مکتب ما ساختمان ندارد." جمعه گل که در این مکتب معلم است، تایید می کند که در زمان بارندگی و وزش باد، آنان با مشکلات جدی مواجه می شوند و روند تدریس به تعویق می افتد. "شاگردان را در بیشتر موارد در زمان بارندگی و وزش باد رخصت می کنیم، زیرا مکتب سرپناه

ندارد. از حکومت خواهان کمک هستیم." در همین حال قاری شمس الحق، یک معلم دیگر در مکتب قریه ستن، می گوید که درکنار نبود ساختمان، شاگردانش با کمبود کتاب نیز مواجه اند. "شاگردان مکتب از مشکل نبود سرپناه رنج می برند و از سویی هم، کتاب و دیگر سهولت های مورد نیاز وجود ندارد. به همین دلیل شاگردان با مشکل مواجه اند." باشندگان مناطق دیگر در

است که برای تمام مردم زمینه آموزش را فراهم ساخته و برای مکتب ها ساختمان اعمار کند و برای شاگردان کتاب های درسی بدهد. "از سویی هم منیر احمد، باشنده ولایت کنر نیز از نبود کتاب در مکتب ها شکایت دارد و از حکومت می خواهد که به بخش معارف این ولایت، توجه کند. کتاب اصلا وجود ندارد. من برای فرزندانم از پول شخصی خود کتاب خریده ام. پیش از این در مکتب ها کتاب و کتابچه توزیع

ندارد. از حکومت خواهان کمک هستیم." در همین حال قاری شمس الحق، یک معلم دیگر در مکتب قریه ستن، می گوید که درکنار نبود ساختمان، شاگردانش با کمبود کتاب نیز مواجه اند. "شاگردان مکتب از مشکل نبود سرپناه رنج می برند و از سویی هم، کتاب و دیگر سهولت های مورد نیاز وجود ندارد. به همین دلیل شاگردان با مشکل مواجه اند." باشندگان مناطق دیگر در

ساختمان ندارند که باعث کندی روند تدریس گردیده و در این مکتب ها برای شاگردان در زیر آفتاب و باران تدریس می شود. یکی از این مکتب ها که مشکل جدی در زمینه ساختمان دارد، مکتب ابتداییه قریه ستن در ولسوالی دره نور است. در بیشتر موارد شاگردان این مکتب در زیر سایه درختان می نشینند و درس می خوانند، اما با وزش باد شدید مسئولان آنان را رخصت می کنند.

اهمیت استفاده از زبان ساده در شیوهی تدریس

عبدالحلیم باخرد

نکنند و در عوض معانی آن را به زبان های ملی بنویسند تا دانش آموزان یا دانشجویان بتوانند به آسانی دروس خود را فراگیرند و آن را به حافظه بسپارند. این می تواند در یادگیری و یاددهی درس مؤثر واقع شود و موضوع درس را عام فهم سازد. روی هم رفته، آموزش به زبان ساده و عام فهم می تواند به دانش آموزان یا دانشجویان کمک کند تا آنها بتوانند بعد از فراغت از اندوخته های خویش در ساحه ای عمل استفاده نموده دست به ابتکار و نوآوری در عرصه های گونه گون بزنند و بتوانند برای این سرزمین افتخار بی آفرینند. همین گونه آنها بتوانند با اشتراک در رقابت های علمی در سراسر دنیا با دانش آموزان یا دانشجویان کشورهای دیگر موفق گردند، این می تواند برای بسیاری از باشندگان این سرزمین افتخار بیافریند. اما اگر شیوه ای تدریس در دانشگاه ها تغییر نکند، این می تواند باعث آن گردد که با ما با وجود داشتن کادرهای تحصیلی بازهم در میدان عمل بویژه در رشته های تخصصی نیازمند به همکاری متخصصین خارجی باشیم. از این رو نیاز است که در این راستا طرح های سازنده از سوی نهادهای مسئول روی دست گرفته شود.

بسیاری موضوعات و مسائل ساینسی و تکنیکی را نمی توان صرف با شرح دادن موضوع به دانش آموزان یا دانشجویان فهماند، بل، نیاز است که آن را تجربه و آزمایش کرد. در این صورت است که دانش آموزان یا دانشجویان قادر به درک مسائل خواهند شد. هر چند استفاده از تدریس به شیوه ای عملی نیاز به این دارد، نهادهای آموزشی و تحصیلی در سراسر کشور با دستگاه ها و مواد آزمایشی مجهز گردد تا دانش آموزان یا دانشجویان بتوانند به راحتی از آن استفاده نموده و دروس خود را بگونه ای عملی یاد بگیرند. آگاهان امور بر این باور اند در صورتی که استفاده از زبان ساده و عام فهم در شیوه ای تدریس در دانشگاه ها و مکاتب صورت گیرد، دانش آموزان و دانشجویان می توانند از سواد کافی بهره برند و در صورتی که از آنها امتحان اخذ گردد، امتیاز بیشتری بدست خواهند آورد، این در حالی است که استادان در نهاد های تحصیلی خارجی استفاده می نمایند، این توانسته است روی روند آموزش تأثیر منفی بجا گذارد. بنابراین نیاز است استادان از کلمات و جملات مغلق و پیچیده در مواد درسی استفاده

زبان ساده و عام فهم در شیوه ای تدریس باعث می گردد دانش آموزان یا دانشجویان بتوانند به آسانی دروس خود را فراگیرند و دیگر نیازی به این نباشد برای درک بهتر درس از استاد بپرسند، این می تواند در موفقیت استاد، هم دانش آموزان یا دانشجویان مؤثر تمام شود و از ضیاع وقت جلوگیری کند. از این گذشته، استفاده از زبان ساده و عام فهم زمانی می تواند در رشته های تخصصی مؤثر واقع شود، استادان از شیوه ای عملی تدریس استفاده نمایند، زیرا

مشغول اند، اما در ساحه ای عمل توانایی انجام کار و تحقیق را ندارند. از این رو نیاز است برای معیاری ساختن نصاب درسی در مکاتب و دانشگاه ها تلاش صورت گیرد تا از زبان ساده و عام فهم گونه از شیوه ای عملی بجای تدریس به شیوه ای نظری بیشتر استفاده صورت گیرد، این می تواند در روند یادگیری و یاددهی اثر مثبتی را داشته باشد و بهتر نتیجه دهد. از این رو نیاز است استادان در نهاد های آموزشی و تحصیلی از

مغلق و پیچیده استفاده می کنند و به خود زحمت نمی دهند تا آن را به زبان ساده و عام فهم تبدیل کنند تا دانش آموزان یا دانشجویان بتوانند به راحتی درس را فراگیرند، این بنحوی از آنها توانسته است روی سواد دانشجوین و حتا سواد استادان تأثیر نامطلوبی داشته باشد. تا جای که دیده می شود اکثر دانشجوین در رشته های فارغ می گردند، در مورد اهمیت رشته ی خویش چندان معلومات ندارند و بسیاری از آنها در ادارات به انجام کارهای اداری

تجربه این را ثابت ساخته است، استفاده از زبان ساده در شیوه ی تدریس، نسبت به استفاده از عبارات و جملات مغلق، پیچیده و مبهم مؤثریت بیشتری را دارد، دانش آموزان یا دانشجویانی که به این شیوه درس خواندند، نسبت به دانش آموزان یا دانشجویانی که به زبان مغلق و پیچیده درس خوانده اند، در یادگیری درس موفق بودند و در امتحان امتیاز بیشتری را بدست آوردند. استفاده از زبان ساده در شیوه ی تدریس به دلیل اهمیت آن در یادگیری و یاددهی دانش آموزان یا دانشجویان در بسیاری از مکاتب و دانشگاه های دنیا مروج است، اما از زبان مغلق و پیچیده در شیوه ی تدریس در مکاتب و دانشگاه ها کمتر استفاده صورت می گیرد، زیرا استفاده از این شیوه تا کنون نتوانسته است در هیچ کشوری مؤثریت خود را داشته باشد، بل نتوانسته است باعث آن گردد، دانش آموزان یا دانشجویان نتوانند به آسانی دروس را فراگیرند. در کشور ما به دلیلی عدم آگاهی و آشنایی استادان در دانشگاه ها از این شیوه استفاده می گردد، بویژه در رشته های تخصصی مانند ساینس، انجینیر ی، زراعت، زمین شناسی... دیده می شود استادان در مواد درسی، از کلمات، جملات و عبارات

د کورډي او خوږې د مراسمو دود

شاه محمود درویش

دوهمه برخه

شیرینې شیندل کیرې، چې سم دلسمه بیا د یو کس لخواه د توپک یوڅو هوایی دزې هم کیرې، همداشان په غوریو کې پاتې شیرینې هم د دوه کسانو لخواه خاډر کې اچول کیرې او دحاضر مجلس په هر وگړي یې ویشي او د شاه د پلار لخوا هم هغه کسانو چې د شاه په سر یې لنگې تړلې وي، یوڅه اندازه نقدې پیسې د شیرینې په توگه ورکول کیرې، چې له هغې نه وروسته دسیمې مولوي او مشران مخکې، شاه ورپسې او نور دوستان هم د هغوی په تعقیب د انجلی دکور په لوري ورځي، همداشان د انجلی د کورني لخوا هم مخکې ترمخکې د شاه او ورسره راغلو میلمنو لپاره یسې خای جوړ کړی وي، چې دوی را ورسیرې نو د ښه راغلاست څخه وروسته دوی ته په هغه خای کې د کښیناستلو بلنه ورکوي، چې له هغې نه بعد د سیمې مولوي صاحب اود مجلس د کډونوالو په حضورکې په علني ډول د حجاب اوقبول مراسم د انجلی لخوا د ټاکل شوي د مهراونفس وکیل او د درې تنو شاهدانو په شهادت او د شاه د اقرار سره سم ترسره کیرې، له دې سره جوینت دمولوی صاحب لخوا د نکاح خطبه او دوعا هم لوستل کیرې چې په پای کې د انجلی د کورني لخوا جوړ شوی دستمال چې پخوا خلکو به په منځ کې ورته قند، پتاسې ۴ مخ

لومړی خولی اخلی او د شاه په سر یې اړدي بیا وروسته د شاه په سر د لنگې ییو ول تاوه وي، چې په بشپړه توگه د شاه لنگې د اووه کسانو ملاحظانو او مشرانو له لورې د درود شریف په ویلو تړل کیرې، چې کله د شاه لنگې په بشپړه توگه وتړل شوه، نو دمولوي صاحب لخوا په شاه باندې یو څو دانې

کې چې د پنځه یا اووه کسانو په لاسونو کې غوري چې د سپین نقل او پتاسو څخه ډک وي ورکول کیرې او په یوه

لیکه د شاه سره یوځای په کوم خای کې چې را بلل شوي دوستان ناست وي، ورځي البته په لومړي غوري کې د شیرینې سره یوځای د شاه خوله او لنگې هم ایښودل شوې وي چې نوموړی غوری بیا دسیمې د مولوي صاحب مخ ته اړدي او شاه هم مخ په قبله په جوړ شوي تخت باندې کښیني،

وي کښیني، له دې نه وړاندې نوموړي هلک ته چې کوږده شوی وي، ددې لپاره چې شاه شي خان یې په بشپړه

توکه تیا رکړی وي او ښي نوې سپینې جامې اغوندي، خاډر په اوږو اچوی، خولی په سرکوي او یوه تفنگچه چې په یوه ښکلې دستمال پوښل شوې وي او په قاش کې ایښودل شوې وي په اوږه یې څړوي، چې له هغې نه وروسته د شاه هلک نږدې دوستان او دکلي مشران تقریباً د لسو کسانو په شاوخوا

ته یې لست ورکول کیرې چې دهغې دېشپږ اخیستلو څخه وروسته د خوږې نیته ټاکل کیرې، نو کله چې ټاکل شوې نیتې ته لږ وخت پاتې شو نو دهلک د کورني لخوا کلیوال را بلل کیرې ترڅو د انجلی کورته هغه څه چې یې لیست ورکړی و د خرڅی په نامه ولېږي، چې دا هم خورا د خوښي ورځ وي، چې په دغه ورځ کې خوانان سره راتولېږي او هرڅه چې د انجلی کورته د وړلو وي هر یو یې په شا کوي او د انجلی کور په لورې حرکت کوي، خو هر هغه چا چې وکولی شول په لومړي، دویم او دریم قدم کې خان د یو څیز سره د انجلی کورته را ورسوي، نو هغوی ته د انجلی د کورني لخوا یو دستمال د جایزې په توگه هم ورکول کیرې، چې دهغې څخه وروسته بیا ټولو راغلو کسانو ته چای او شیرینې مخې ته اړدي چې د چای له څښلو او شیرینې د خوړلو نه بعد ټول د خیر دوعا کوي او د خرڅي ورځ پای ته رسیري.

نوکه چې بیا د خوږې ورځ شوه په دغه ورځ کې هم دهلک کورني خپلو ټولو را بلل شويو کلیوالو او خپلوانو ته د غرمې یو ښه نارې (دودې) ورکوي، بیا وروسته له هغې چې کله د ماسپښین لمونځ ادا شو، نو بیا هم ټول را بلل شوي دوستان چې هغوی ته په یوه باغ یا دکور په انگر کې خای جوړ شوی

البته په نوموړې مرکه کې د هلک د کورني لخوا له یوه کس سره توپک هم وي، چې کله لومړی یا کوچنی دستمال د هلک پلارته ورکړل شي، نوموړی شخص بیا سم دلسمه توپک اخلی او درې هوایی دزې کوي چې د هغې نه وروسته د سیمې ټول خلک په دې خبرېږي، چې فلاني سړي خپله لور د فلاني زوی ته ورکړه چې د هغې نه بعد د هلک له کورني لخوا په نږدې دوستانو باندې کل ویشل کیرې، چې نوموړی کل هرچاته ورکړل شي هغه شخص مجبوره دی چې د مبارکي په نوم یو څه اندازه نقدې پیسې دکلاني په نوم دکل راوړونکی ته ورکړي، دغه راز د کوچني دستمال نه وروسته بیا د لوې دستمال او خوږې خبرې دي چې د دواړو کورنیو د توافق څخه وروسته په لاندې ډول ترسره کیري:

تر هرڅه لومړی یوشمیر کوچني دستمالونه، یوه اندازه سپین نقل او پتاسې چې بیا په خلکو ویشل کیري دا د هلک د کورني لخوا چمتو شوي او دانجلی کورني ته سپارل شوي وي او سربیره پردې د خوږې په ورځ د انجلی کورني خپل را بلل شويو دوستانو ته د غرمې دودې هم ورکوي او دهغې لکښت لکه: نری وریچې، غوښه، لرکي او خینی نور څیزونه چې د غرمې له ناري لپاره ضروري دي، دهلک کورني

در هفته گذشته ورود نزدیک ...

نزدیک به ۲۰۰ تن دیگر خدمات تذکره غیر حضوری را ارایه کرده است.

هم چنان این اداره از طریق مراکز خدماتی خود در هفته گذشته برای ۲ هزار و ۹۶۴ متقاضی کارت تولد و برای ۱۰۳ تن دیگر پارچه فوتی توزیع کرده است.

قابل یادآوری است که ریاست خدمات ثبت احوال نفوس اداره ملی احصائیه و معلومات مسوولیت ارایه خدمات مربوط به تذکره کاغذی به‌شکل حضوری و غیر حضوری، ثبت تولدات و وفیات، ثبت ورود و خروج اتباع خارجی از طریق بنادر رسمی و میدان‌های هوایی کشور را بر عهده داشته و متعهد به ارایه خدمات سریع و شفاف به شهروندان می‌باشد.

تلاش‌ها برای توسعه فعالیت ...

که ما در تلاش این استیم تا جلو زیان‌های وارده به تاجران خود را بگیریم. و تاجران ما متکی نباشند به یک کشور، یک مسیر و یک راه. حالا هم چابهار فعال است و از ظرفیت آن تاجران ما استفاده می‌کنند.»

در همین حال آخندزاده عبدالسلام جواد، سخنگوی وزارت صنعت و تجارت، نیز گفته: برنامه‌های تجارتی امارت اسلامی افغانستان تنوع محور است، وزارت صنعت و تجارت برنامه‌ها را بصورت موازی پیش می‌برد، نیت ما روابط نیک، دوستانه و متکی به منافع اقتصادی و حُسن همجواری است. با این حال، اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری هم چنان می‌گوید که با حل چالش‌های موجود در بندر چابهار، روند تجارت و ترانزیت بین‌المللی افغانستان نیز توسعه بیش‌تر خواهد یافت.

خان محمد سرفراز باز، رییس دارالانشاء اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری، گفت: «بخاطر رفع مسایل تخنیکی چابهار باید امارت اسلامی، هرچه عاجل‌تر دست به کار شود تا ما یک راه بدیل داشته باشیم، به این معنی که تجارت ما و ترانزیت و صادرات ما همیشه با ممالک همسایه شکار مسایل سیاسی می‌شود.»

پیش از این، مقام‌های اداره راه‌آهن افغانستان از تکمیل شدن هرچه زودتر پروژه راه‌آهن چابهار -نمبروز خبر داده و این پروژه را یکی از اولویت‌های بنیادی این اداره برای توسعه تجارت و ترانزیت و ایجاد سهولت‌ها در حمل و نقل کالا‌های بازرگانی میان کابل و تهران خوانده‌اند.

د اسلامي امارت له بریا ...

جوازونه ورکړي دي.

د هېواد د اطلاعاتو او کلتور وزارت د خپرونو چارو معين مولوی مهاجر فراهي د باختراژانس خبريال ته وويل، چې اوسمهال په هېواد کي د دولتي او خصوصي رسنيو په گډون ۳۶۴ صوتي او تصويري رسنۍ فعاليت لري.

نوموړی وايي، چې د دوو کلونو په بهير کې ۲۵ نويو رسنيو ته جوازونه ورکړل شوي او په فعاليت يې پيل کړی او کنور رسنيو هم خپل فعاليتونه بند کړي، چې د عايد سرچينې يې له بهر څخه و خو اسلامي امارت کومه رسنی نه ده تړلې.

د هېواد د اطلاعاتو او کلتور وزارت د خپرونو معين وويل، چې هره هغه رسنۍ چي د اسلامي ارزښتونو، ملي کتو او د خلکو له کلتور سره سم فعاليت کوي، د فعاليت اجازه ورکول کېږي او ملاتړ يې کوي.

هغه زياته کره چې د ياد وزارت له لوري د رسنيو په څېر د يوتيو برانسو د فعاليتونو د تنظيمولو لپاره هم طرزالعمل جوړ شوی دی.

نوموړي د رسنيو اقتصادي ستونزو ته په

اشارې سره وويل، چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت هڅه کوي چې د رسنيو د برېښنا پاتې پيسې او ماليات کم کړي او خبريالانو ته د هويت کارتونو د وېش په اړه هم خبري وکړې او ويې ويل، چې دغه پروسه په کابل کې روانه ده او له ولايتونو هم غوښتل شوي، چې خپل غوښتنليکونه معينيت ته ولېږي.

وضعيت بانک‌ها ...

می دهند.»

در همین حال، مسوولان در بانک مرکزی می‌گویند که این بانک طی دو سال گذشته به‌گونه منظم بانک‌های خصوصی را حمایت کرده تا آن‌ها بتوانند به شکل نورمال به مشتریان شان خدمات عرضه کنند.

حسب‌الله نوری، سخنگوی بانک مرکزی، می‌گوید: «نشست‌های تخنیکی ما با بانک‌های تجارتی ادامه دارد تا بتوانیم برای هموطنان ما در تمام بخش‌های بانکی زمینه خدمات را برابر کنیم.»

با این حال، سرمایه‌گذاران و تاجران می‌گویند که در برداشت پول هنوزهم با مشکلاتی روبه‌رو هستند و می‌خواهند که محدودیت‌های برداشت پولی رفع شود.

از سوی هم، آگاهان اقتصادی می‌گویند که بانک‌های خصوصی در دو سال گذشته مشکلاتی داشتند و باید بانک مرکزی حمایت جدی از بانک‌های خصوصی داشته باشد.

لعل زازی، اگاه مسایل اقتصادی، گفت: «وضعیت در بانک‌ها نسبتاً خوب شده و مهم این است که اعتبار مردم به شکل تدریجی دوباره بدست آید.»

براساس تصمیم بانک مرکزی، هر فرد می‌تواند در یک هفته تا ۶۰۰ دالر امریکایی از حساب خود پول برداشت کند اما تاجران در یک هفته می‌توانند تا ۴۰ هزار دالر امریکایی برداشت کنند.

د فرهنگي او هنري جايزو ...

د څو مبارکو اياتونو په تلاوت سره وکر، ورپسې د خلکو فرهنگ رييس حافظ مولوي سيف الرحمن محمدي د غونډې کډونوالو ته ښه راغلاست ووايه او کډونوالو ته يې د فرهنگي او هنري جايزو د کانکور سيالۍ په اړه هر اړخيز معلومات وړاندې کړل، محمدي صيب د سپړن کانکور په خاطر د نوماند شويو اثارو شمېر ۴۸۸قلمه وښود چې يوازې کابل ولايت څخه ۲۷۱ قلمه اثار نوماند شوي او پاتې ۲۱۷ اثار له نورو ولايتونو څخه مونږ ته رارسېدلي دي .

ورپسې د غونډې کډونوالو خپل خانونه وپيژندل، او بيا د اطلاعاتو او کلتور وزارت د فرهنگي او هنري چارو مرستيال مولوي عتيق الله عزيزي خبرې وکړې؛ هغه وويل: د خلکو فرهنگ رياست د کارکوونکو کړنې د تقدير او ستاينې وړ دي چې په خپلو هلو ځلو سره يې تېر کال هم د هېواد په کچه دغه سيالي په لاره اچولې وه او دادی بيا يې په دې لاره کې کوينسونه او هڅې روانې دي؛ د فرهنگي او هنري شخصيتونو هڅونه او تشويق لازم دی، کوم کسان چې د خپلو ادارو له خوا مونږ ته د داور په حيث را پيژندل شوي، داد دوی د وړتيا او پوهې ښکارندويي کوي ځکه په همدوی مونږ او د دوی ادارو باور کړی، داوري په اصل کې قضاوت کولو ته وايي او قضاوت عدالت ته اړتيا لري؛ قضاوت د تقوی په بنسټ وکړی، تر څو مو د هېواد فرهنگي او هنري شخصيتونه تشويق او وهڅول شي.

بيا د غونډې کډونوالو په نوبت سره خپل وړانديزونه او نظرونه د ښې سيالۍ او همغږۍ په پار شريک کړل، يو شمېر کډونوالو په دې تاکيد کاوه: اړينه ده په دې

سيالۍ کې خوانانو ته ډېر پام وشي تر څو خپلو فرهنگي او هنري کړنو ته لا وهڅيږي، ځکه هڅول او تشويق د پتو استعدادونو د لا پياوړتيا سبب کېږی.

غونډه د فرهنگي او هنري چارو مرستيال مولوي عتيق الله عزيزي په دعايې سره پای ته ورسېده.

د يادونسې وړ ده چې ياد قضاوت پلاوی په مختلفو فرهنگي او هنري برخو کې يو وېشت کسه غړي لري؛ چې ټول يې په خپلو برخو کې د لوړو علمي رتبو او اثارو درلودونکي دي.

په پوهنتونو کې بايد ...

چې لوړې زده کړې پرمختللې او عصري شي.

نوموړي زياته کره، چې د لوړو زده کړو سيستم د تېر په پرته ښه دی او د دغه سيستم کمزوري ښودلو په برخه کې د ښمن تبليغات بې بنسټه دي.

مولوي نديم همدارنکه د پوهنتونو د موخي په اړه وويل، چې په پوهنتونو کې بايد اسلامي شخصيتونه وروزل شي، چې اساس او فکر يې پر اسلامي عقيدې او ثقافت بنا وي.

په ورته وخت کې د باميانو پوهنتون رييس حضرت محمد برهاني په دغه کتنه کې خپلې لاسته راوړنې، ستونزې او وړانديزونه د لوړو زده کړو وزارت له سرپرست سره شريک کړل.

ساخت یک کانال آبیاری ...

ریاست زراعت و آبیاری قندهار به آژانس باخترگفت: با ساخت این کانال آبیاری، یک صدو هفتاد و پنج هکتار کشتزار دهقانان، مجال آبیاری یافت و از صنایع شدن آب جلوگیری شد.

این کانال، در چارچوب برنامه ی رمپ اپ ، از سوی گروه آبیاری ساخته شده است.

دهقانان از ساخت این کانال استقبال کردند و آن را باعث رونق کشت و کار شان خواندند.

رانش کوه باعث ...

است. ملا محمد عیسی ثانی، سرپرست وزارت فواید عامه صبح دیروز از منطقه مذکور و از قسمت مسدود شده شاهراه بازدید کرد.

سرپرست وزارت فواید عامه می‌گوید که آنان در همکاری با نهادهای ذی‌ربط جهت ایجاد مسیر بدیل و بازگشایی دوباره این جاده به روی ترفیک تلاش می‌کنند.

وزارت فواید عامه از شهروندان و به خصوص رانندگان خواسته است، تا اطلاع بعدی این وزارت از رفت و آمد در این مسیر خودداری کنند.

تأمین آب ده هزار جریب ...

این کانال، شصت و پنج هزاردالر امریکایی هزینه کرد.

وی گفت که با ساخت این کانال، ده هزار جریب کشتزاردربخش‌هایی از شهر ، آبیاری خواهد شد، قبل از نو سازی این کانال ظرفیت آبرسانی آن محدود بود.

انجنیرصبغت الله زبیر مسوول نهاد حمایت ازصلح می‌گوید که درتلاش اند تا پروژه های بیشتر توسعه یی را در غزنی تطبیق کنند.

برنامه آموزشی ...

وزارت اطلاعات وفرهنگ، نیز در صحبت هایش راه اندازی این برنامه را در ارتقای ظرفیت آمران بخش های مرکزی این وزارت مهم خواند.

وی گفت که این برنامه پنج روز ادامه می‌یابد و در نظر است که در آینده چنین برنامه ها برای مدیران بست های ۴ و ۵ وزارت اطلاعات وفرهنگ نیز برگزار شود.

همچنان در اخیر این برنامه مسوولان، تصدیقنامه های فارغان برنامه «رهنمود تدوین پلان استراتژییک وزارت اطلاعات و فرهنگ» را که چندی قبل برگزار شده بود، توزیع کردند.

در این برنامه شماری از کارمندان بخش های مختلف وزارت اطلاعات وفرهنگ، اشتراک کرده بودند و در رابطه به رهنمود تدوین پلان استراتژییک این وزارت بحث صورت گرفته بود.

فدا محمد دوست رییس پلان و پالیسی وزارت اطلاعات وفرهنگ، در سخنانش در رابطه به نقش پلان استراتژییک در راستای رسیدن به اهداف اداره توضیحات داد .

وی افزود که برنامه «رهنمود تدوین پلان استراتژییک وزارت اطلاعات و فرهنگ» موفقانه پایان یافت و در این برنامه اشتراک کنندگان به خاطر غنای این پلان دیدگاه ها، طرح ها و پیشنهاد های شان را شریک کردند.

روند تخریب منازل ...

کمک کنند.

گفته شده است: در این مسیر ۴۰۰ ملکیت و خانه تحت استملاک قرار دارد که مطابق قانون به مالکان آن بدیل پرداخت می‌شود. با پاکسازی و برداشتن موانع، کار ساخت این جاده به درازای ۱۸۹۰ متر و پنهای ۴۵ متر به شکل پخته و اساسی آغاز می‌شود، شاروالی کابل سه ماه قبل مالکان منازل استملاک را از آغاز کار این پروژه آگاه کرده بود.

گشایش یک مرکز خدمات ...

این شرکت، با سرمایه ابتدایی دومیلیون افغانسی به کار آغاز کرده است و به زودی ، سقف سرمایه این شرکت به ده میلیون افغانی خواهد رسید. فارم داران، گشایش این مرکز را برای بهبودی در رونق کاروبار تولید مرغ و تخم مرغ، ارزنده خواندند.

د کوژدې او خوږې ...

او يو څه نورې شيرينې اينيښې وې او د دستمال څلور خواوې به په زرکړيو سپينو پوليو او کونگر وکانو سينکار شوی ؤ او په ناشکن شيشه يي غوړی کې به ايښودل شوی ؤ د شاه پلارته به يې وسپارلو، چې البته اوس نوموړی دستمال په يوسېدکاغذي کلانو، سره دې څو پاکته پوښل شوي شيريني بدل شوی دی، البته په پای کې په ټولو حاضرينو يو يو دستمال چې د هغې په منځ کې يوڅه اندازه نقل او پتاسې هم اينيښې وي ويشل کيږي، چې د مبارکي په ويلو او د خير د دوعا په کولو سره د خوږې مراسم پای ته رسېږي، چې له دې سره جوښت په همدغه ورځ دجوړې په نوم د هلک د کورنۍ لخوا دوه يا درې جوړې جامې سره د نورو څيزونو د انجلۍ لپاره اخيستل شوي وي، چې هغه ټول يې په آهن چادري(حليي) يا جرمي بکس کې ځای پرځای کړي وي، دهلک د مور، خور او نورو را بلل شويو ښځينه دوستانو په گډون چې نوموړی بکس يوې ښځې په خپل سر ايښی وي او څو تنه نورې د خوښي په څرگندولو او د دايرې په وهلو بدرکه کوي د انجلې کورته ورځي، چې کله نوموړې ښځې د انجلۍ کورته ننوځي د سو شيبو خوښيو او دايرې وهلو وروسته کوژده شوې انجلۍ چې په يو سوړ يا شين شال چارپيره شوې وي د نورو پيغلو انجونو لخوا بدرکه کيږي او د راغلو ښځو منځ ته يې راوړي، چې د راغليو ښځو لخوا پرې شيريني اچول کيږي او له هغې وروسته بيا نوموړې انجلۍ ته هم يو څه اندازه نقدې پيسې د مخ پټوني په نوم د ځينې ښځو لخوا ورکول کيږي، چې بيا راوړل شوي جامې

او نور څيزونه هم د يوې ښځې لخوا ټولو حاضرينو ته ښودل کيږي او ورسره جوښت مبارکي او کوروردانی هم وايي، چې په پای کې بکس سره د ټول څيزونو د انجلې مورته سپاري او په دې توگه د جوړې مراسم هم پای ته رسيږي.

زندگی نامه ...

توشه ها برمیگرفت. او در کتاب «چهار عنصر» از کرامات شگفت انگیزی که خود از بزرگان فقر و عزلت مشاهده کرده بود سخن میگوید.

در سال ۱۰۷۱ بیدل دهلوی به‌همراه میرزا ظریف به مرکز اُریسه رفت و در آن جا با شاه قاسم هواللهی که در ادب و حکمت و عرفان تبحر داشت، آشنا شد. در سال ۱۰۷۵ به دهلی رفت و در این شهر به خدمت عارف بزرگ، شاه کابلی، رسید.

بیدل دهلوی در دهلی برای گذران زندگی به خدمت سپاه درآمد، اما زمانی که محمداعظم شاه، پسر اورنگ زیب، از او خواست تا مدحیه ای در شأن و منزلتش بسراید از خدمت دولت استعفا و ترک پایتخت کرد. او مدتها در اکبرآباد، لاهور و حسن آباد، شاه جهان آباد و مَثُرا به سیاحت پرداخت.

بیدل دهلوی در سال ۱۰۷۶ با «شاه کابلی» که از مجذوبین حق بود، آشنا شد؛ دیدار با شاه کابلی تأثیری عمیق بر او گذاشت و در همین سال در فراق نخستین مربی معنوی اش میرزا قلندر به ماتم نشست. او در سال ۱۰۷۸ هـ ق سرودن مثنوی «محیط اعظم» را که در بای عظیمی از تأملات و حقایق عرفانی است، به پایان رساند.

دیگر عارف بزرگ این دوره مولانا کمال بهاری قادری بود که بیدل دهلوی به او ارادت می‌ورزید وی در سال ۱۰۷۹ هـ ق. به خدمت محمداعظم بن اورنگ زیب پیوست. بعد، به سیاحت پرداخت، بیدل دهلوی در سال ۱۰۹۶ هـ ق به دهلی رفت و با حمایت و کمک نواب شکرآ...خان، داماد عاقل خان راضی، مقدمات یک زندگی توأم با آرامش و عزلت را در دهلی فراهم کرد. زندگی شاعر بزرگ در این سالها به تأمل و تفکر و سرایش شعر گذشت و منزل وی میعادگاه عاشقان و شاعران و اهل فکر بود، در همین سالها بود که بیدل دهلوی به تکمیل مثنوی «عرفان» پرداخت و این مثنوی عظیم عرفانی را در سال ۱۱۲۴ هـ ق به پایان رساند، با وجود تشنج و درگیری های سیاسی در بین سران سیاسی هند و شورش های منطقه ای و آشفتگی اوضاع، عارف شاعر تا آخرین روز زندگی خود از تفکرات ناب عرفانی و آفرینش های خلاق هنری باز نماند.

تا سالهای ۱۹۲۰ م تأثیر و نفوذ بیدل دهلوی بر ادبیات آسیای میانه، تاجیکستان، افغانستان ادامه داشته است. در ماوراء النهر و افغانستان رسمی وجود دارد که آنرا «بیدل خوانی» می‌نامند، معادل آنچه در ایران بعنوان «مثنوی خوانی» با «شاهنامه خوانی» است.

آثار بیدل دهلوی

از بیدل دهلوی غیر از دیوان غزلیات آثار ارزشمند دیگری در دست است که مهمترین آن‌ها عبارتند از:

– مثنوی عرفان

– مثنوی محیط اعظم

– مثنوی طور معرفت

– مثنوی طلسم حیرت

– رباعیات

– چهار عنصر (زندگینامه خود نوشت شاعر)

– رقعات

– نکات فیض محمد «صدیقی»

صحت و زندگی

پانکراس چیست؟

پانکراس یکی از غدد مهم در بدن است که آنزیم‌ها و موادی را ترشح می‌نماید. با وجود آنکه نقش پانکراس بسیار مهم است؛ اما بسیاری از افراد هنوز نمی‌دانند کار پانکراس در بدن چیست، با این وجود شکل پانکراس را اغلب در عکس‌های آناتومیکی از بدن دیده‌ایم. دانشستن کار پانکراس در بدن و همچنین علائم پانکراس و درمان پانکراس اهمیت بسیاری دارد. در این مطلب از غفاری دایت می‌خواهیم بگویم پانکراس چیست و اختلالات پانکراس کدامند؛ پس تا پایان این مطلب با ما همراه باشید تا بدانید پانکراس سمت چپ است یا راست؟! از کار پانکراس در بدن چه می‌دانید؟! اینجا ساده بخوانید!

پانکراس چیست و نام دیگر پانکراس چیست؟
شکل پانکراس به صورت یک غده پهن و دراز است. نام دیگر پانکراس چیست؟ لوزالمعده نام دیگر پانکراس است. پانکراس شما نقش زیادی در هضم غذا دارد. این غده در درون شکم و دقیقاً پشت معده قرار دارد و به اندازه یک دست است. در طول هضم، پانکراس شما شیره پانکراتیک را می‌تولید می‌کند. این آنزیم‌ها، قندها، چربی‌ها و نشاسته را می‌شکند. همچنین پانکراس شما توسط تولید هورمون‌ها، به سیستم هضم کمک می‌نماید. این هورمون‌ها پیام‌رسان‌های شیمیایی هستند که در درون خون شما جابجا می‌شود. هورمون‌های پانکراس برای تنظیم قند خون شما، تنظیم اشتها و تحرک اسیدهای معده و همچنین گفتن این که چه زمانی معده شما خالی است، کمک می‌کنند. حالا که متوجه شده‌اید پانکراس چیست، باید با آنزیم‌ها و هورمون‌های پانکراس آشنا شویم تا وظیفه پانکراس را بهتر بشناسیم.

توصیه های دیابت بارداری که باید بدانید!
بیشتر بخوانید: توصیه های دیابت بارداری که باید بدانید!
کار پانکراس در بدن چیست
آنزیم‌های پانکراس
پانکراس شما شیره‌ای طبیعی را برای شکستن و هضم غذا تولید می‌کند

کمی به آن‌ها آنزیم‌های پانکراتیک می‌گویند. این شیره توسط مجراهای درون پانکراس جابجا می‌شوند و درون بخش بالایی روده کوچک که به آن دودنوم می‌گویند، تخلیه می‌شوند. هر روز پانکراس شما حدود ۲۲۷ گرم شیره هضم کننده که انباشته از آنزیم‌ها است را تولید می‌نماید. آنزیم‌های مختلف در پانکراس شامل موارد زیر است:

لیپاز:
این آنزیم با صفرا که در کبد تولید می‌شود، همکاری کرده و چربی‌ها را در غذای شما تجزیه می‌نماید. چنانچه به میزان کافی لیپاز نداشته باشید، بدن شما برای جذب چربی‌ها و همچنین ویتامین‌های محلول در چربی مهم یعنی ویتامین A، ویتامین D، ویتامین E و ویتامین K به مشکل برمی‌خورد. علائم کمبود جذب چربی شامل اسهال و حرکات روده چرب است.

پروتئاز:
این آنزیم وظیفه پانکراس در تجزیه پروتئین‌های رژیم غذایی را انجام می‌دهد. همچنین از شما در برابر جرم‌هایی که ممکن است در درون روده وجود داشته باشند؛ همچون باکتری‌ها و قارچ‌های خاص، محافظت می‌کند. پروتئین‌های هضم نشده می‌تواند در برخی افراد ایجاد واکنش‌های آلرژیک نماید.

آمیلاز:
این آنزیم برای تجزیه نشاسته به قند که در بدن می‌تواند برای تولید انرژی استفاده شود، کمک می‌نماید. چنانچه شما به میزان کافی آمیلاز نداشته باشید، به دلیل کربوهیدرات‌های هضم نشده، ممکن است به اسهال دچار شوید.

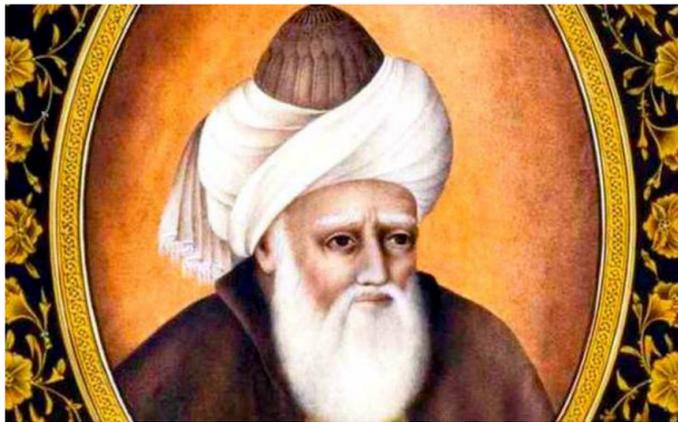
هورمون‌های پانکراس
هورمون‌های پانکراس
بسیاری از گروه‌های سلولی درون پانکراس، هورمون‌ها را تولید می‌کنند. برخلاف آنزیم‌ها که درون سیستم هضم آزاد می‌شوند، هورمون‌ها درون خون آزاد شده و پیام‌ها را به سایر بخش‌های سیستم هضم شما جابجا می‌کنند. هورمون‌های پانکراس شامل موارد زیر است:

انسولین:
این هورمون درون سلول‌هایی از پانکراس به نام سلول‌های بتا تولید می‌شوند. سلول‌های بتا در حدود ۷۵ درصد از سلول‌های تولید کننده هورمون پانکراس را تشکیل می‌دهند. انسولین هورمونی است که به بدن شما کمک می‌کند از قند برای تولید انرژی استفاده کند. بدون میزان کافی انسولین، سطح قند خون درون بدن شما افزایش پیدا می‌کند و به دیابت دچار می‌شوید.

گلوکاگون:
سلول‌های آلفا در حدود ۲۰ درصد از سلول‌های درون پانکراس که هورمون تولید می‌کنند را تشکیل می‌دهند. این سلول‌ها ادامه دارد

باغچه شعر، ادب و هنر

زندگی نامه بیدل دهلوی (رح)

ناخوانده بود که نکته سنجی های او در شکل گیری شخصیت شاعری بیدل دهلوی بی تأثیر نبوده است، آنقدر که او پیوسته ذوق شاعرانه خود را از عموی خویش می‌دانست. سپاهی گری میرزاقلندر سبب شد که بیدل دهلوی در ۱۰۶۹ق در ۱۷سالگی به سپاهیان میرزا عبداللطیف، از امرای شاهزاده شجاع، بپیوندد، دوره نوجوانی شاعر مصادف با شایعه بیماری شاه جهان (حک:۱۰۶۸-۱۰۳۷) بود و نزاع های درونی بر سر قدرت که عظیم آباد را به یکی از کانون های اصلی شورش تبدیل کرد اما در جریان جنگ قدرت میان فرزندان شاه شجاع، بیدل دهلوی آنان را رها ساخت و همراه میرزا ظریف دایب خود به شهر «کنک» (در استان اریسه در شمال هند) رفت و ۴ سال نزد او به سربرد.

بیدل دهلوی در محضر شاهان اقلیم فقر: «شاه ملوک» «شاه یکه آزاد» و «شاه فاضل» روح عطشانش را از حقایق وجود سیراب میکرد و از مطالعه و تتبع در منابع عرفان اسلامی و شعر غنی فارسی **ص ۴**

ریخته (که بعدها به زبان اردو شهرت یافت)، سانسکریت و ترکی آشنایی یافت و زبان های فارسی و عربی را نیز در مکتب آموخت. در شش سالگی با قرآن آشنا شد و در کم تر از یک سال آنرا ختم کرد. بیدل دهلوی اولین سروده هایش را بر عمویش، که اولین مربی و مشوق او بود، عرضه کرد. میرزا قلندر شاعری درس

خاص دارد و از برترین نمونه های سبک هندی به شمار می آید بیدل دهلوی به سفارش عموی خویش به آموختن ادبیات عرب پرداخت، ولی چون به ۱۰ سالگی رسید، میرزا قلندر او را از مدرسه بازداشت و برای راهنمایی او به معرفت حق او را بسا خود به حلقه درویشان برد. بیدل دهلوی قبل از زبان مادریش، بنگالی، با

ابوالمعانی میرزا عبدالقادر بیدل فرزند میرزا عبدالخالق در سال ۱۰۵۴ ه. ق. در پته در کشور هندوستان پای به عرصه هستی نهاد. وی شاعر پارسی گوی هندی است که از ترکان جغتائی برلاس بدخشان بود؛ اما در هند متولد شد و تربیت یافت و اکثر عمر خود را در شاه جهان آباد دهلی به عزلت و آزادی زندگی کرد و با اندیشه های ژرف آثار منظوم و منثور خود را ایجاد نمود. پدر بیدل دهلوی، از قبیله برلاس (و به روایتی ارلاس یا ارلات) ترکان جغتایی بود. این قبیله از بخارا به بدخشان و بعد به هندوستان مهاجرت کرده و به سپاهی گری مشغول بودند.

و ع (ق) گردانید. بیدل دهلوی قبل از رسیدن به ۵ سالگی پدر خویش را از دست داد و نزد مادر به آموختن قرآن و الفبای فارسی پرداخت. بعد از یک سال و نیم مادرش نیز از دنیا رفت و سرپرستی او را عمویش، میرزا قلندر که چون برادر فردی سپاهی با رفتار درویشی بود، برعهده گرفت. اشعاربیدل دهلوی در نظم و نثر سبکی

په یوازیتوب کې ژوند د مختلفو رواني ناروغيو سبب کېږي

حیات الله حلیم

ده هغه محل چې موږ یې د پلي گرځېدلو لپاره ټاکو دیر مهم دی ځکه هغه مکان چې هلته دیربیربارو ازدحام نه وي نسبت هغه محل ته چې هلته دیرشور او زوږ وي، مهم دی ځکه موږ په داسې محل کې وگرځو چې هلته بشپړه آرامي وي . ددې ترڅنګ پلي تګ کولای شي چې د بدن د اړتیا وړ (دي) ویتامینونه هم له لمرڅخه

شي د طبیعت په زړه کې د خپلې درملنې په خاطر په خوشحاله سفرونو پیل وکړي له بنساره بل ته ولاړشي او که کلیوال وي له خپل کلي نه ددوستانو کره بل کلي ته. د وروستیو پلټنو په ترڅ کې جوته شوې چې که په رواني ناروغيو مبتلا کسان په ورځ کې یوازې له ۱۵ څخه تر ۳۰ دقیقو پورې له کورڅخه بهرچاپیریال

په بنارونو کې په ککره هوا کې ژوند کوي او دیرکسان حتی په سختی هم په آزاد طبیعت کې یوه پاکه ونه او یا د طبیعت نورې ښکلاوې نشي لیدلای اوکتلای او په عین حال کې داسې بریښي چې بشر په دې هڅه کې دی چې په دیره چټکی په طبیعت کې د طبعي بقایاوو د زیرمو شتون له منځه یوسي او یا بدلون ورکړي چې یو له اندیننو

کري دی چې له همدې امله له دیروطبیعي مناظرو لکه اوبو/ غرونو، مختلفوګیاوو اودډول ډول حیواناتو سره بلدیته اوله هغه سره یې (خو) اوالفت نیولی دي او اړیکه یې ورسره پیدا کړې ده، خو په دې وروستیو دوو پېړیو کې کله چې صنعتي انقلاب را منځ ته شو د انسانانو فاصله له طبیعت سره کمه شوه ځکه ښاري ژوند ته یې مخه کړه چې په ښاري ژوند کې بیا د انسان کاري پروګرام د پنخوا په شان دلمرستګرې (لمرڅتو څخه ترلمر لودېدو) پورې نه دی ټاکل شوی بلکې دلته (ساعت دی چې کاري فعالیت تنظیموي او دلته بیا که وغواړو یا ونه غواړوموږ له طبیعت څخه لیرې کېږوڅخه هڅه کوو چې د اته ساعته کارپه ځای لس، دولس، څوارلس او آن شپاړس ساعته کاروکړاوپه لږ پاته فارغ وخت کې خو ګورو چې په دې دوو دريو وروستیو لسیزو کې (انټرنیټي) محصولاتو زموږ ټولنیز ژوند د آی فون صفحي ته را ټول کړی بیا د هغه په کنټلو لګیا وو اود طبعي مناظرو دلیدو وخت رانه تللی وي.

ځینې کسان فطرتا علاقه لري چې له ټولنې لیرې او په انزوا کې ژوند وکړي په داسې حال کې چې انسان ټولنیز مخلوق دی اوپه ټولنه کې له خلکوسره په یوځای ژوند کولو ښه ښکاري، که یوانسان په یوه جغرافیا کې په یوازیتوب ژوند وکړي نودهغي جغرافیا له مزایاوبوه هیڅ خوند وانه خلي، همدارنګه که یوانسان له ټولنې څخه تجرید اوبیزارژوند ولري طبیعي ده چې له مختلفوروحي اورواني ستونزو اونارغیوسره به مخ کېږي، دیری ارواح پوهان په دې باوردي چې ددېرو روحي اورواني ناروغيوعلت له طبیعت څخه د انسانانوکوښه توب اولیرې والی دی، دنننۍ نړۍ ټولې هغه روحي ناروغۍ لکه د زړه تنګ توب، دپیریشن (ژورخفگان)، استرس اوانامیدي له طبیعت او چاپیریال څخه د فاصلې نیول ښودل شوي دي . په داسې حال کې چې روان پیژاندوددې نارغیوود مخنیوی اوعلاج لپاره مختلفې لارې چارې اودرملونه تجویزاوپه ګوته کړي دي د ژورخفگان لپاره یې لیرې ځایونوته سفراوله نویوځایونو اونویوخلکو سره د لیدني کټې نسخه تجویزکړی ده ځکه د رواني ناروغيوزیات متخصصان په درماني طبیعت یا eco_therapy باورلري دا ډول ناروغان باید دیر وخت په طبعي چاپیریال کې له خلکو سره سپري کړي . د رواني ناروغيو متخصصان په دې باوردي چې انسانانو لایتناهي کلونه په طبیعت کې ژوند کړی اوله هغه سره سازش

د رواني ناروغيو نښې او نښانې

واخلي . روان پیژاندې په دې باوردي چې زموږ نړۍ اوس د تکنالوژۍ د پرمختګ له وجې یوه داسې حال ته مخ د بدلېدو په لور روانه ده چې باید نه وای بدله شوې او که چیرې زموږ ژوند په همدې ترتیب پر مخ روان وي نو حتمي به د خپلې روغتیا په اړه د غیرمترقبه پېښوشاهدان وو، بشر که نن د تکنالوژۍ په برخه کې د پرمختګ په لور روان دی خو د بدني روحي اورواني روغتیا په درملنه کې اغیز ناک رول لري خو دا په داسې حال کې

سره اړیکه ونیسي او نورددي توان نلري چې بیرون وگرځي ښايې بشپړ کفایت وکړي دا په داسې حال کې آزاده هوا منظره لرونکی طبیعت زموږ لپاره شفا ښوونکی او د اغیز ناک کمک سبب کېدای شي . هغه څیړنې چې په ۲۰۰۷ کال د لندن د Essex په پوهنتون کې ددې ناروغانو په اړه شوی جوته شوی چې په ورځ کې یوساعت یا لږ ډیره په آزاده هوا کې پلې گرځېدل هم د رواني ناروغيو په درملنه کې اغیز ناک رول لري خو دا په داسې حال کې

څخه د اقلیم په ځنګوالي کې ننني منفي بدلونونه دي چې د تکنالوژۍ د پرمختګ پرېنا را منځ ته شوي دي او په طبیعت یا د ژوند په چاپیریال ناوړه اغیز لري، د رواني ناروغيو متخصصین سپارښتنه کوي چې روحي اورواني ناروغان د طبیعت لمنې ته پنا راوړي او یا حد اقل د له طبیعت سره خپله اړیکه پیاوړې کړي، د طبیعت لمنې ته را گرځېدل کومه سخته خبره نه ده ځکه هغه ناروغان چې د رواني ناروغيو له وجې په روغتونونو کې بستر دي کولای

تشکیل ائتلاف جدید نظامی در آفریقا

سه کشور مالیزیا، بورکینافاسو و نایجریا، تحت حکومت نظامی، توافقنامه امنیتی برای دفاع متقابل در برابر توریسم یا تهاجم خارجی امضا کردند.
جنرال آسیمی گویتا رئیس دولت انتقالی مالیزیا در صفحه خود در شبکه اجتماعی X تویتر سابق اعلام کرد که رهبران کشورهای نایجریا، مالیزیا و بورکینافاسو منشور ایجاد پیمان دولت‌های کشورهای ساحل صحرای برای «تشکیل ساختار دفاع دسته جمعی» به امضا رسانده‌اند.
گویتا نوشت: «من امروز با رؤسای دولت‌های بورکینافاسو و نایجریا منشور لیبتکانو-گورما که پیمان دولت‌های ساحل صحرای با هدف تشکیل ساختار دفاع جمعی و کمک متقابل در راستای بهروزی شهروندان ما ایجاد می‌نماید، را امضا کردم.»
بر اساس پیمان «اتحاد کشورهای ساحل»، هر گونه حمله به حاکمیت و تمامیت ارضی هر یک از امضاکنندگان

این پیمان، تجاوز به طرف‌های دیگر تلقی می‌شود. مالیزیا، نایجریا و بورکینافاسو، سه کشور ساحل غرب آفریقا که حاکمان نظامی آن‌ها را اداره می‌کنند، با امضای این پیمان امنیتی متعهد شدند در صورت بروز هرگونه شورش یا تجاوز خارجی، به کمک یکدیگر بروند.
این سه کشور که در تلاش برای مهار تروریست‌های مرتبط با القاعده و داعش هستند، روز شنبه، ۱۶ سپتامبر (۲۵ سنبله)، در بوماکو، پایتخت مالیزیا، این پیمان امنیتی را امضا کردند. روابط مالیزیا و بورکینافاسو با همسایگان و شرکای بین‌المللی آنان از مدت‌ها پیش به دلیل کودتا تیره شده است.

په کاپیسا کی د نفرایتو کان د استخراج چاری پیل شوې

د کاپیسا د کانونو او پترولیوم ریاست مسولینو، په یاد ولایت کې د نفرایتو کان د استخراجولو چارو د پیل خبر ورکړی دی.
د باختر آژانس د خبر له مخې؛ د کاپیسا ولایت د تکاب ولسوالۍ په تورغندی سیمه کې د نفرایتو کان د لومړي او دویم بلاک څخه د استخراج چاری پیل شوې، چې دغه دوه بلاک ۷۱ زره هکتاره ځمکه په بر کې نیسي. د مسولینو په وینا نفرایتو یو له قیمتي دېرو څخه ګڼل کېږي، چې له هغه څخه د سینګار توکو او تکنالوژۍ په برخو کې ترې کار اخیستل کېږي. د یادونې وړ ده چې د یاد کان په استخراجولو سره ۶۰۰ کسانو ته د کار زمینه هم برابره شوې ده.

برنامه آموزشی و پروپوزل نویسی در وزارت اطلاعات و فرهنگ برگزار شد

ریاست منابع بشری وزارت اطلاعات و فرهنگ، د پروپوزل نویسی «پلانګذاری و پروپوزل نویسی» را برای آمران بخش های مرکزی این وزارت برگزار کرد. به گزارش خبرنگار آژانس باختر؛ در آغاز این برنامه مولوی سعد الدین سعید معین بخش مالی، اداری و ګرځندوی این وزارت صحبت کرد و برنامه های آموزشی را در ارتقای ظرفیت آمران و کارکنان این وزارت ارژشمند دانست.

وی در رابطه به اهمیت برنامه «پلانګذاری و پروپوزل نویسی» معلومات داد و خاطر نشان کرد که وزارت اطلاعات و فرهنگ از برگزاری چنین برنامه های آموزشی حمایت می کند. مولوی احسان الله «حسان» رییس منابع بشری **ص ۴**

تأمین آب ده هزار جریب کشتزار در شهر غزنی

با نوسازی یک کانال آبیاری در شهر غزنی، ده هزار جریب کشتزار، مجال آبیاری یافت. این کانال، آب سرچشمه بی را به کشتزارها، درساخات کشک، قلعہ آزاد خان و قربان می رساند. مولوی محمد ادریس حنیف رییس زراعت غزنی به آژانس باختر گفت که نهاد حمایت از صلح برای ساخت **ص ۴**

پروسیه د اوکراین درون بریدونه؛ مسکو یی د دفاع خبر ورکوي

د روسیې تاس خبری اژانس د خبر له مخې اوکراینی درون الوتکو یواځې نن د سپتمبر په ۱۷ مه کریمیا تاپوزومه او مسکو ته نږدې سیمو کې اوو ځلې د بریدونو هڅې کړي چې د روسی هوابی ځواکونو له لوري دفاع شوي دي.
د روسیې له دفاع وزارت څخه په خپره شوې خبرپاڼه کې راغلي، چې هوابی ځواکونو یې په کریمیا تاپوزومه کې شپږ او مسکو ته نږدې سیمه کې یوه اوکراینی درون الوتکې راغورځولي او د بریدونو مخه یې نیولې ده.
دغه وزارت دغه راز د سپتمبر په ۱۴ مه نېټه خبر ورکړی و، چې په کریمیا کې یې ۱۱ درون الوتکې راغورځولي دي.
دا په داسې حال کې ده، چې ورمه

ورخ د اوکراین پوځي چارواکو ویلي وو، په کریمیا کې یې د هوابی برید په واسطه د روسیې دفاعي سیستم ویجاړ کړی دی.
د کیف او مسکو ترمنځ د روانې جګړې په وروستیو میاشتو کې د اوکراینی ځواکونو له لوري د درون الوتکو بریدونه زیات شوي او دغه بریدونه د روسیې په خاوره کې ان د کرېملن مانې ته نږدې هم ترسره شوي دي.

په هلمند کې بهر ته د اوسپنې د قاچاق مخه ونیول شوه

د هلمند امنیتی مسوولین وايي، چې د یاد ولایت په کرمسیر ولسوالۍ کې د اوسپنې د قاچاقو مخه ونیول شوه.
د دغه ولایت د امنیتی قومندانۍ ویاند عزت الله حقاني د باختر آژانس سیمه ییز خبریال ته وویل، چې د یاد ولایت د کرمسیر ولسوالۍ په صفار سیمه کې امنیتی ځواکونو درې سپیا موټر نیولي چې غوښتل یې په غیرقانوني توګه اوسپنه ګاونډي هېواد ته قاچاق کړي.
ورته مهال د کرمسیر ولسوالۍ امنیه قومندان محسن مولوي هم وايي، چاته به اجازه ور نه کړي چې توکي په غیر قانوني توګه له هېواده بهر ته ولېږدوي.
هېره دې نه وي، چې له دې وړاندې هم په دغه ولایت کې دې ته ورته د لسګونه ټنه اوسپنې د قاچاق مخه نیول شوې وه.

اردوغان می گوید ترکیه در صورت لزوم می تواند راه خود را از اتحادیه اروپا جدا کند

و احترام به حاکمیت قانون متوقف شده است.
اردوغان پیش از سفر به امریکا به خبرنگاران گفت: «اتحادیه اروپا در تلاش است از ترکیه جدا شود. ما ارزیابی های خود را در برابر این تحولات انجام خواهیم داد و در صورت لزوم می توانیم راه خود را از اتحادیه اروپا جدا کنیم.»
وزارت امور خارجه ترکیه در اوایل این هفته اعلام کرد که گزارش پارلمان اروپا حاوی اتهامات و تعصبات بی اساس است و رویکردی «کم عمق و غیرمجاز» در قبال روابط این کشور با اتحادیه اروپا دارد.

رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه روز شنبه در پاسخ به سوالی درباره محتوای گزارش پارلمان اروپا درباره ترکیه، گفت در صورت لزوم، انقره می تواند راه خود را از اتحادیه اروپا جدا کند.
به گزارش رویترز، در گزارش پارلمان اروپا که اوایل این هفته تصویب شد، آمده است که روند الحاق ترکیه به اتحادیه اروپا که ۲۷ عضو دارد، تحت شرایط کنونی نمی تواند از سر گرفته شود. در گزارش از اتحادیه اروپا خواسته شده است تا «چارچوبی موازی و واقع بینانه» را برای روابط خود با انقره بررسی کند.
ترکیه به مدت ۲۴ سال نامزد رسمی پیوستن به اتحادیه اروپا بوده است، اما مذاکرات الحاق در سال های اخیر به دلیل نگرانی های این اتحادیه در مورد نقض حقوق بشر

روند تخریب منازل استملاکي جاده میرزا عبدالقادر بیدل «سرک قصبه» آغاز شد

شاروالی کابل میگوید: ساخت این جاده مطابق ماستر پلان، یکی از اولویت های شاروالی

شاروالی کابل در نظر دارد که کار ساخت یک سرک جدید در ساحه ناحیه پانزدهم را آغاز کند. این سرک چهارراهی هنگرها را با سرک میزرا عبدالقادر بیدل(سرک قصبه) واقع ناحیه پانزدهم وصل میکند. به همین منظور روند تخریب منازل استملاک شده و پاکسازی موانع در این مسیر آغاز شد.
به گزارش آژانس باختر؛ انجنیر عامر زمکریاسر معین ساختمانی

گشایش یک مرکز خدمات مرغ داری در لغمان

داران، در تولید مرغ و عرضه ی آن به بازار فعالیت خواهد کرد. حاجی احمدشاه ساحل سرمایه گذار و مالک این شرکت به آژانس باختر گفت: «ما جوجه های مرغ را با بهای مناسب به فارم داران می فروشیم و در نهایت پس از بالندگی و بزرگ شدن شان، به بهای مناسب دوباره می خریم و به بازار عرضه می کنیم» **ص ۴**

مرکز خدمات مرغ داری نوی انصاف در لغمان گشایش یافت. این مرکز در همکاری با فارم

آتش سوزی در بدخشان بیش از یک میلیون افغانی خسارت بر جا گذاشت

مسوولان محلی ولایت بدخشان می گویند که در پی وقوع آتش سوزی در مرکز این ولایت، دو دوکان وسایل تزئینی حریق شده و بیش از یک میلیون خسارت بر جای مانده است.
مسوولان محلی ولایت بدخشان می گویند که در پی وقوع آتش سوزی در مرکز این ولایت، دو دوکان وسایل تزئینی موتر حریق شده و بیش از یک میلیون خسارت بر جای مانده است.
مسوولان محلی ولایت بدخشان می گویند که در پی وقوع آتش سوزی در مرکز این ولایت، دو دوکان وسایل تزئینی موتر حریق شده و بیش از یک میلیون خسارت بر جای مانده است.

مناسب شأن فرد مؤمن نیست که او را قحطی کلمات مقدسی را به بی حرمتی بگذرانند.